

CZU 378.4

UNELE LATURI ALE MĂSURĂRII CUNOȘTIȚELOR PRIN TEHNICA ÎNTREBĂRII CU RĂSPUNSURI

Octavian BEJAN,

doctor în drept, criminolog,

Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată

Se observă o folosire tot mai largă a tehnicii întrebării cu răspunsuri în măsurarea cunoștințelor însușite. Cu toate acestea, se vădesc greșeli de aplicare a tehnicii, care împiedică o măsurare bună. Cercetarea noastră a fost înfăptuită cu ajutorul metodei observării, analizei de conținut, întrevederii și construcției abstracte. Ca urmare a cercetării înfăptuite, au fost deosebite metodele de măsurare a cunoștințelor învățate, unele tehnici de folosire a metodei întrebării și un șir de procedee de aplicare a tehnicii întrebării cu răspunsuri. De asemenea, au fost învederate câteva slăbiciuni ale acestei tehnici.

Cuvinte-cheie: învățare, cunoștințe, măsurare, evaluare, metodă.

CERTAINS ASPECTS DE L'ÉVALUATION DES CONNAISSANCES PAR LA TECHNIQUE DE LA QUESTION AVEC RÉPONSES

Octavian BEJAN

docteur en droit, criminologue,

Institut des Sciences Criminelles et Criminologie Appliquée

On observe une utilisation de plus en plus large de la technique de la question avec réponses dans l'évaluation des connaissances apprises. Pourtant, on voit des fautes d'application de cette technique, qui empêche une bonne évaluation. Notre recherche a été accomplie avec l'aide de la méthode d'observation, d'analyse de contenu, d'entrevue et de la construction abstraite. A la suite de la recherche faite, on a délimité les méthodes d'évaluation des connaissances apprises, certaines techniques d'utilisation de la méthode de la question et une série de procédés d'application de la technique de la question avec réponses. De même, on a mis en lumière quelques faiblesses de cette technique.

Mots-clés: enseignement, connaissances, mesure, évaluation, méthode.

Problema. Tehnica întrebării cu răspunsuri este tot mai larg folosită în învățământul din țara noastră. O proastă folosire a acesteia face totuși multe rele: a) împiedică învederarea neajunsurilor din învățare, b) îi nedreptățește pe cei greșit prețuiți, c) le taie din dorința de a învăța sîrguincios învățăceilor și d) îi lipsește de date prețioase pe căutătorii de creiere și mîini de muncă.

Cercetările noastre științifice (metoda analizei de conținut și metoda întrevederii) au scos la iveală faptul că un număr îngrijorător de învățători din învățământul înalt încălta nu înțeleg miezul acestei tehnici de măsurare a cunoștințelor. Această stare de lucruri pune la îndoială bunețea învățământului în întregime.

Actualitatea temei de cercetare. Molima care s-a abătut asupra lumii întregi și asupra țării noastre (coronavirusul COVID-19) a silit așezămintele de învățământ de orice fel să treacă la învățământul de depărtare. Acest fel de învățământ cere însă o folosire largită a tehnicii întrebării cu răspunsuri în măsurarea

cunoștințelor, căci măsurarea vorbită, care folosește covîșitor întrebarea fără răspunsuri, poate să fie folosită numai într-un chip restrîns.

Scopul și sarcinile cercetării. Cercetarea științifică, ale cărei descoperiri sunt înfățișate în această lucrare, a urmărit scopul de a dezvolta tehnica întrebării cu răspunsuri, folosită în măsurarea cunoștințelor învățate. Îndeplinirea următoarelor sarcini a căutat atingerea scopului sus-arătat: a) a descoperi metodele de măsurare a cunoștințelor învățate, b) a descoperi unele tehnici de aplicare a metodei întrebării în măsurarea cunoștințelor învățate și c) a descoperi unele trăsături ale tehnicii întrebării cu răspunsuri, folosită la măsurarea cunoștințelor învățate.

Metodele aplicate și materialele folosite. Cele înfățișate în lucrarea de față au fost căpătate, folosind următoarele metode: metoda observării (desfășurarea măsurărilor), care a cuprins și tehnica introspecției, metoda analizei de conținut (foi cu întrebări), metoda întrevederii (învățăcei și învățători) și metoda construcției abstracte (tălmăcirea faptelor; descoperiri-

rea sau născocirea și clasificarea metodelor, tehnicilor și procedeele). Procedeele, care cuprind metode și tehnici, au fost încercate în practica noastră de predare (verificare empirică a descoperirilor științifice prin metoda practică). Datele au fost adunate din Republica Moldova, Canada, România și Federația Rusă.

Rezultatele obținute și dezbateri. Învățământul este calea întărită de trecere a cunoștințelor de la obște la om. El urmărește o fructificare a cunoștințelor obștești în viața obștească, adică în folosul tuturor.

Una dintre laturile învățării este măsurarea cunoștințelor, deprinderilor și priceperilor. Însușirea cunoștințelor cuprinde (a) o înțelegere a acestora și (b) o ținere de minte a celor învățate. La rîndul lor, deprinderile și priceperile sunt puțină de a folosi cunoștințele însușite.

Deosebim următoarele metode de măsurare a cunoștințelor: a) întrebarea, b) exercițiul și c) demonstrația.

Cel mai des este folosită deocamdată metoda întrebării. Ea poate să fie aplicată prin numeroase tehnici și procedee. Bunăoară, două dintre aceste tehnici sunt (a) întrebarea vorbită și (b) întrebarea scrisă. Alte două tehnici sunt (a) întrebarea fără răspunsuri și (b) întrebarea cu răspunsuri.

Cercetarea noastră științifică și-a îndreptat căutările spre tehnica întrebării cu răspunsuri.

O întrebare bună este, mai întâi de toate, o întrebare scurtă. Cu cît este mai scurtă întrebarea, cu atît putem să punem mai multe întrebări. Numărul mare al întrebărilor îndepărtează greșeala. Omului îi stă în fire să uite, chiar și pentru puțin timp. Uneori, uităm din senin și nu putem să ne amintim ceea ce știm, pînă și lucrurile bine știute. Bunăoară, dacă îi punem zece întrebări cuiva și el uită răspunsul la una dintre ele, atunci noi greșim măsurătoarea cu zece la sută. La două răspunsuri uitate, avem o greșeală de douăzeci la sută. Este o greșeală destul de mare. Dacă însă îi punem douăzeci de întrebări, atunci o uitare face cît cinci la sută. Putem să rotunjim și căpătăm o măsurare foarte bună. Asemenea uitări pot să se dedească mult mai usturătoare în ceea ce îi privește pe cei care au învățat numai puținul care se cere pentru încheierea învățaturii. După părerea noastră, putem să căpătăm o măsurare îndeajuns de bună a cunoștințelor învățate cu cel puțin treizeci de întrebări. *Iată o pildă de întrebare lungă: Însemnătatea cunoașterii acțiunii omenesti pornește de la trăsăturile esențiale ale ființei omenesti. Selectați din lista de mai jos trăsăturile esențiale ale ființei omenesti. Această întrebare poate să fie lesne alcătuită așa: Care sunt trăsăturile esențiale ale ființei omenesti, care se răsfrîng asupra acțiunii acesteia? Este de spus că alcătuitorul a urmărit să îl facă pe cel care*

răspunde să se gîndească nu la personalitate, ci la acțiunea obștească.

După cercetările noastre, omul ține minte cele învățate în două feluri: a) logic și b) mecanic. Ținerea de minte logică cere o înțelegere a celor învățate. O cunoștință înțeleasă prețuiește mult mai mult decît o cunoștință neînțeleasă, chiar dacă a fost băgată în cap (mecanic). Ceea ce înțelegem putem să aplicăm mult-mul mai bine în felurite împrejurări, care îl zăpăcesc pe practician cu laturile lui particulare. Prin urmare, este mai bună întrebarea care cere o ținere de minte logică, adică o înțelegere a celor învățate. Nu este nevoie de înțelegere pentru a ține minte, de pildă, niște cifre.

Nu își ating ținta întrebările care sunt făcute din cuvinte neînțelese, neștiute de cel care răspunde. Nu este rău să îl facem să știe mai multe cuvinte. Locul unei așa învățături nu este însă în timpul unei măsurări de cunoștințe, chiar dacă învățătorul se folosește de ea pentru a prelungi învățarea. Învățătorul poate să pună cuvîntul necunoscut sau cel cunoscut între paranteze și să își atingă ținta învățătorească fără a știrbi măsurarea cunoștințelor însușite de învățăcel. Putem să folosim cuvinte de meserie, căci însușirea acestora face parte din sarcinile întărită de trecere ale învățării. Atunci cînd întrebările sînt puține la număr, este mai bine să le punem în răspunsuri. Altminteri, l-am lipsi neîndreptățit pe învățăcel de prea multe puncte.

Nu pot să fie îngăduite cuvintele, alcătuirile sau locuțiunile cu cîteva înțelesuri. Ele pot să îl facă să greșească deopotrivă pe învățăcel și pe învățător. Este bine atunci cînd răspunzătorul își dă seama de încîlcitură de la început și cere lămuriri sau schimbarea întrebărilor, dacă învățătorul nu este și supraveghetor în timpul măsurării cunoștințelor însușite.

Cel mai bine este să folosim cuvintele pe care le-am folosit în prelegere. Cercetările noastre științifice ne-au dezvăluit că partea covîrșitoare din învățăceli se încurcă chiar și în deosebirile mărunte. Bunăoară, dacă s-a vorbit despre „criminalitatea împotriva bunurilor” în prelegere, atunci cuvintele „criminalitatea contra proprietății”, care au același înțeles, adică numesc același lucru din lume, vor trezi nedumerire și îndoieli.

Sînt îndoielnice și întrebările care cer o zăpsire a amănuntelor. *Iată o pildă. Întrebarea: Care sînt trăsăturile principale ale crimei organizate? Răspunsurile: a) ierarhizare strictă a grupului criminal, b) profesionalizare criminală, c) diviziune pronunțată a activității criminale, d) producere sau oferire a unor produse sau servicii ilicite, e) norme de conduită și valori criminale nedefinite. La d), răspunsul bun se deosebește de cel rău printr-o singură buche (i), adică licit-ilicit. Greșeala poate să se strecoare*

foarte ușor; chiar dacă cel care răspunde a însușit bine cunoștințele despre criminalitatea organizată. La e), deosebirea se ascunde după două buchii (ne), adică nedefinite-definite. Cel care răspunde poate să greșească cu atât mai ușor, cu cât cea dintîi parte a răspunsului, care cuprinde partea covârșitoare din el, este cuvînt cu cuvînt ca în prelegere, ceea ce înseamnă că citirea pătrunzătoare va scădea treptat. Nu toate meseriile au nevoie de o putere mare de a vedea amănuntele. Asemenea îndemînări pot să fie măsurate la locul de muncă, folosind unelte potrivite.

Răspunsurile se aseamănă în unele privințe cu întrebările, iar în altele se deosebesc.

Astfel, răspunsurile bine alcătuite sînt, ca și întrebările, scurte, limpezi, fără cuvinte neînțelese sau cu mai multe înțelesuri. *Iată o pildă de răspuns lung. Întrebarea: Poate acțiunea obștii să existe fără ca să cunoască realitatea? Răspunsurile: a) acțiunile obștești prin procesul de cunoaștere doar există; b) acțiunile obștești se întemeiază pe cunoașterea existenței ca existența realității, fenomenelor reale, orice comportament observabil al unei persoane, cunoaștere, tendința de a acționa, puterea de a alege; c) acțiunea obștească există ca să cunoască. Vedem lesne că răspunsul al doilea (b) este foarte lung. Bineînțeles că această întrebare cu răspunsurile ei suferă de multe alte neajunsuri.*

O parte din răspunsuri trebuie să fie, bineînțeles, greșite, altminteri pierdem necunoscuta și, deci, rostul întrebării. Întrucît avem un șir de întrebări, putem să punem numai răspunsuri bune la unele dintre ele. Oricum, cel care răspunde nu va ști la care dintre întrebări ele se găsesc, în afară de cei care au învățat îndeajuns de bine ceea ce li s-a dat. Învățătorul va avea de cîștigat niște timp.

Este bine să schimbăm locul răspunsurilor greșite de la o întrebare la alta. Unii dintre învățăcei au destulă agerime pentru a-și da seama de această stare de lucruri. Ei vor răspunde fără greșală fără să mai citească întrebările. Mai rău decît atît, măsurătoarea noastră ar putea să se dovedească că este greșită sau chiar foarte greșită.

De asemenea, este bine să schimbăm, măcar uneori, numărul răspunsurilor greșite. Numărul lor este bine să nu fie mare. Este o pierdere de timp și pentru învățăcel, și pentru învățător.

Răspunsurile pot să fie ușoare și grele. Cele grele ne ajută să îi deosebim pe cei mai buni. Părțile răspunsurilor grele nu poate să fie mai mare decît părțile punctelor care fac deosebirea pe scara de măsurare. Noi avem acum zece puncte, dintre care două ne arată o foarte bună însușită. Nu este bine să avem răspunsuri atît de grele, încît nimeni să nu poată să dea un răspuns. Putem să măsurăm greutatea unor

răspunsuri prin metoda încercării. Le dăm să le citească celor care au învățat cursurile cu pricina, mai bine și mai rău, și urmărim ce se întîmplă. Lipsa de răspunsuri bune ne mărturisește că răspunsurile sau întrebarea sînt prea grele. Totuși, nu este bine ca răspunsurile să fie și prea ușoare.

Dacă măsurăm însușita de la mai multe cursuri, atunci putem să alcătuiem răspunsuri care leagă cunoștințele de la cîteva dintre ele. Am spune că este bine să folosim și așa feluri de răspunsuri. *Iată o pildă: Latura interioară a fenomenului corupției este: a) primordială, b) derivată, c) sesizabilă rațional, d) invariabilă. Pentru a răspunde bine la această întrebare, învățăcelul trebuie să însușească cursul de criminologie specială, la care învață despre corupție, și cel de criminologie generală, la care învață despre criminalitate, adică însușirile generale ale tuturor crimelor. De adăugat că răspunsul poate să îl găsească numai cel care a învățat foarte bine cele predate.*

Nu fac bine răspunsurile care pot să fie descoperite cu ajutorul gîndirii sau, cum se mai spune, să fie deduse logic. *Iată o pildă. Întrebarea: Ce reprezintă fapta obștească? Răspunsurile: a) o succesiune de fenomene unitare care stîrnesc anumite urmări; b) un act de conduită, comportament; c) un act de purtare care vădește o anumită atitudine a omului față de obște. Oricine își folosește puțin mintea își va da seama că cel dintîi răspuns (a) se deosebește de celelalte două (b și c). El își va da seama, de asemenea, că cuvintele „act”, „conduită”, „purtare” și „comportament” sunt mai aproape ca înțeles de cuvîntul „faptă” decît cuvintele „succesiune” și „fenomene”. Prin urmare, va înțelege că răspunsul drept se ascunde între cele din urmă răspunsuri (b și c). Alegerea va fi ușoară, căci unul este mai cuprinzător decît celălalt.*

De adăugat că aceste răspunsuri au păcătuit sub încă o latură. Răspunsul al doilea (b) cuprinde, de fapt, două răspunsuri, adică (1) un act de conduită și (2) comportament. O altă pildă. Întrebarea: Criminalitatea economică constă în: a) cultivarea, fabricarea, depozitarea sau comercializarea; b) săvîrșirea unor fapte criminale de natură economică; c) realizarea intereselor egoiste prin atentate la proprietatea străină. După cum vedem, cuvîntul „economic” se află în întrebare și într-un singur răspuns (b). De asemenea, cuvintele „criminal”, „egoist” și „atentare”, adică ceva rău, se găsesc numai în două din cele trei răspunsuri (b și c). O parte din cei care și-au dezvoltat o gîndire destul de bună se vor lăsa de învățatură. În ceea ce îi privește, măsurătoarea nu va arăta drept cunoștințele pe care le-au însușit. Îndoielile în această privință pot să fie alungate tot cu metoda încercării. Dăm întrebările noastre celor care nu au o pregătire în această ramură și vedem cum se descurcă. Ei pot să se

descurce ori cu gândirea, ori cu cunoștințele obișnuite, adică cele care sunt știute de multă lume, chiar și de cei care nu au o pregătire de meserie. De aceea, nu are rost să le arătăm răspunsurile care cuprind atare cunoștințe.

Nicidecum nu putem să lăsăm să se strecoare răspunsuri care pot să fie socotite îndreptățit bune, deși sunt greșite. Ele nasc nemulțumiri, cărtiri, împotriviri, supărări și alte purtări nedorite. Uneori, pot să fie găsite dovezi chiar în prelegeri, în înțelesul întregit al cunoștințelor înșirate. *Iată o pildă: Prin funcția fundamentală a colectivității omenesti, acțiunea prefăce: a) factori reali în factori ideali, b) factori reali în factori reali de alt rang, c) factori posibili în factori posibili de alt rang, c) factori ideali în factori reali, f) factori posibili în factori reali. În general, toate răspunsurile sînt bune, dar în prelegere au fost folosite numai o parte din acestea, avînd în vedere scopul particular urmărit. Practic, învățacelului i se cere să țină minte pe de rost niște cunoștințe care trebuie numai să fie înțelese, iar cel care învață prin înțelegere se poate încurca în aceste răspunsuri.*

Spinoase sunt și răspunsurile care sunt legate de păreri opuse. Într-adevăr, cel care răspunde trebuie să se mărginească la cunoștințele predate, atunci cînd alege răspunsul bun. El poate totuși să dea vina pe întrebare, care nu îi spune îndeajuns de limpede că nu se cere mai mult decît atît. Putem să le folosim deci fără bătaie de cap în împrejurările în care am adus lămuriri fără tăgadă că răspunsurile nu au voie să iasă din hotarele cunoștințelor predate. De urmările nedorite ale unor asemenea scăpări putem să ne apărăm cu dovada că stă în firea lucrurilor o mărginire a răspunsurilor la cunoștințele predate.

Cu toată știința și precauția, oricine poate să greșească la alcătuirea răspunsurilor. Este mai bine, după părerea noastră, să îi dăm dreptate celui care răspunde, iar apoi să facem îndreptări în unealta noastră de măsurare a cunoștințelor învățate. Este drept să facem tălmăciri în folosul celui care are (mai mult) de suferit.

Întrebările și răspunsurile nu sunt de ajuns pentru măsurarea cunoștințelor învățate. Mai este nevoie și de o scară de măsurare a acestora.

Scara de măsurare a însușitei poate să fie legată (a) de întrebări și (b) de răspunsuri.

Punctul de plecare este scara de zece puncte, prevăzută în cerințele țării.

Putem să folosim această scară și la măsurarea cunoștințelor învățate cu ajutorul întrebărilor cu răspunsuri. Bunăoară, întocmim zece întrebări, cîte una pentru fiecare punct. După părerea noastră, un așa procedeu cere prea mult de la un învățacel. El îi cere să învețe foarte-foarte bine cele predate, pentru a că-

păta un zece sau chiar un nouă. Este potrivit să folosim acest procedeu numai acolo unde greșeala poate să aducă un prăpăd, cum sînt centralele nucleare. Este de folos și în tămaduire, căci părtimea substanțelor alcătuitoare a lecurilor poate să fie hotărîtoare. El este bun și acolo, unde trebuie să alegem între mulți doritori foarte buni, deosebit de bine pregătiți.

Cerințele sunt cumpătate, potrivit socotelilor noastre, de la treizeci de întrebări în sus. Neajunsul unui șir atît de lung se ascunde în timpul pe care îl cere de la cel care răspunde. Dacă prevedem un minut pentru citire și gândire, ceea ce este puțin, mai ales atunci cînd întrebările au multe răspunsuri (5-7), care sînt lungi și se aseamănă, atunci avem nevoie de 30 de minute. Cu cît întrebările sînt mai grele, cu atît se cere mai mult timp. La acestea, se adaugă timpul de înmînare a foii cu întrebări și de lămurire a felului în care va fi desfășurată măsurătoarea. Este adevărat că și timpul este o măsură a însușitei. El îi nedreptățește însă pe cei care nu au repeziciune în citire.

Acest neajuns poate să fie îndepărtat, punînd mai multe puncte la o întrebare (1-5 sau chiar 1-10). Este cu putință să o facem, folosind întrebări ușoare și grele. Totodată, putem să măsurăm adîncimea celor învățate. Bătăie de cap dau întrebările care au mai multe răspunsuri drepte. Pentru a scăpa de această încurcătură, putem să dăm punctul prevăzut celor care au știut cel puțin jumătate din răspunsurile bune. Acest procedeu nu ne este de ajutor în împrejurările în care precumpănesc întrebările cu cîteva răspunsuri drepte. Cei care nu au știut toate răspunsurile bune, adică nu au învățat toate cunoștințele, vor pleca cu toate punctele. Învățătorul se va alege cu o prețuire greșită a pregătirii lor.

O altă scară de măsurare a cunoștințelor învățate ne lasă să punem la socoteală toate răspunsurile bune. Dăm cîte un punct fiecărui răspuns bun de la orice întrebare. Mulțimea acestora alcătuiește întregul, care face cît cele zece puncte prevăzute în cerințele țării. Socotim părtimea răspunsurilor bune, date de învățacel, din toate răspunsurile drepte și aflăm măsura însușitei. Bunăoară, dacă au fost 37 de răspunsuri bune, iar cel care răspunde a găsit 32 din ele, atunci însușita lui este de 86,5% ($32 : 37 \times 100$, adică partea împărțită la întreg și înmulțită cu scara de măsurare), ceea ce face 8,65 pe o scară nu de o sută, ci de 10 trepte.

Este folositor să legăm scara de măsurare de răspunsuri, atunci cînd avem puține întrebări, numai dacă întrebările nu au cîte un singur răspuns drept.

O mai spunem o dată. Cel mai bine este să avem peste treizeci de răspunsuri bune, pentru a micșora probabilitatea unei întâmplări nefericite (uitare, scăpare, grabă ș.a.).

Urmează întocmirea nemijlocită a uneltei de măsurare a cunoștințelor învățate.

Foaia cu întrebări cuprinde: a) întrebările, b) răspunsurile și, după împrejurări, c) cerințele prevăzute (metodologice ș.a.).

O încăpere sau un loc încăpător, în care învățăceii stau la o depărtare destul de mare unul de altul, ușurează munca învățătorului. În așa împrejurări, poate să fie folosită numai o foaie cu întrebări. Vom căpăta în acest fel o singură și dreaptă unealtă de măsurare.

Acolo unde învățăceii stau unul lângă altul, se cere a întocmi mai multe foi cu întrebări sau, poate, câte una pentru fiecare învățăcel. Cu acest țel, vom schimba întrebările și răspunsurile cu locul. Atunci când avem întrebări din belșug, putem să înlocuim și unele întrebări. Avem nevoie de foi cu întrebări particulare și pentru măsurătorile făcute de la depărtare (e-poștă ș.a.).

Nu este bine să folosim buchii mici și să punem rîndurile la o depărtare prea mică. Nu face bine nici tipăritura ștearsă. Este rău orice împiedică cititul.

Un procedeu folositor este încercarea uneltei de măsurare a cunoștințelor. Îndeosebi se cere a măsura timpul de care este nevoie pentru ca un învățăcel să își dovedească însușita. Numărul întrebărilor este hotărît de timpul prevăzut pentru măsurătoare. Îl cunoaștem dinainte.

Este bine pregătit de măsurarea cunoștințelor învățate cel care cunoaște numărul învățăceilor, are destule foi cu întrebări și a pregătit niște îndrumări metodologice.

O bună înfăptuire a măsurătorii este dată de o bună lămurire a ceea ce urmează să facă cel care va răspunde la întrebări. Se cere să ne încredințăm că toți au înțeles bine ce este de făcut. De cele mai mari greutate se lovesc cei care nu sunt obișnuiți cu asemenea practici metodice. Din opus, celor care sunt obișnuiți cu ele este nevoie să le lămurim deosebirile, cele rar întâlnite sau nemaiîntîlnite.

Una dintre marile slăbiciuni ale tehnicii întrebării cu răspunsuri este neputința de a măsura cunoștințele adăugătoare însușite de cel învățat. Ele sunt cerute și de prevederile țării. De aceea, o măsurare a însușitei nu poate să se mărginească la întrebări cu răspunsuri. Este nevoie să fie adăugite și întrebări fără răspunsuri.

O altă slăbiciune se ascunde în puțința foarte mică de a măsura deprinderile și priceperile. Chiar dacă nu pot să fie deprinderi și priceperi fără cunoștințe, anume cele dintîi ne spun cel mai bine cît de efectiv știe cineva să aplice cunoștințele în practică. Cunoștința fără faptă nu este de folos. Ea nu are încununare, sfîrșitul țintit de la bun început. Spre deosebire de întrebările fără răspunsuri, cele cu răspunsuri nu pot să măsoare nici măcar deprinderile și priceperile de a vorbi și de a scrie.

Concluzii. Cunoștințele învățate pot să fie măsurate cu ajutorul a trei metode: 1) metoda întrebării, 2) metoda exercițiului și 3) metoda demonstrației. Una dintre tehnicile prin care poate să fie aplicată metoda întrebării este tehnica întrebării cu răspunsuri. Buna folosire a acestei tehnici presupune întrebuițarea unor procedee, care țin de întrebare, răspunsuri, scara de măsurare, foaia cu întrebări, pregătirea și înfăptuirea măsurii cunoștințelor învățate. Printre slăbiciunile acestei tehnici este neputința de a măsura cunoștințele adăugătoare, învățate de sine stătător de către învățăcel, și puțința restrînsă de a măsura deprinderile și priceperile.

Octavian BEJAN,
Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată,
octavian.bejan@gmail.com,
tel. port.: 079402956.

Octavian BEJAN,
Institut des Sciences Criminelles et Criminologie
Appliquée,
octavian.bejan@gmail.com,
tel. port.: 079402956.